

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Providam Justitiæ administrationem, non minimam publicæ salutis partem constituere, extra dubium esse, reor. Etenim uti Respublica sine legibus, instar corporis anima destituti est, ita leges quoque salutis publicæ promovendæ non sufficiunt, nisi prudentissimo judicantis arbitrio dispensentur, & cuique, quod suum est, juxta legum præscripta tribuatur. Hoc vero ut contingat, actionibus opus est, quibus quisque non auctoritate privata, sed per judicem, suum consequatur. Unde præcipua illorum, qui judicia moderantur, sollicitudo esse debet, inquirere, an, qui opem implorat publicam, secundum leges agendi facultatem habeat, an hac destitutus? quippe sine jure agentis reum condemnare, non juris administratio, sed injuriæ occasio, foret. Quapropter fontes actionum inquisivisse, cum futuris causarum Patronis non minus, quam judiciorum Præsidibus & Assessoribus conducatur, rem officio meo indignam me non facturum existimavi, si perspicua quadam via auditoribus meis rationem investigandi eligendique actiones ostenderem, & ingenia ipsorum Juri in Re-

P R Æ F A T I O

publica quondam administrando præpararem. Factum hoc præsentibus chartis est, quas tibi, L. B. offero. De his autem, ut benigne judices, ratio instituti brevibus tibi reddenda. De Actionibus ipsis frequentes Doctorum Tractatus extant, & si ulla materia alia, hæc sane calamos Jctorum summopere exercuit, qui tam in commentariis ad instituta, & digesta, quam singularibus de hac materia editis scriptis nihil fere intactum reliquerunt, quod ad cujusvis actionis indolem explicandam exigi poterat. Quapropter post Homerum Iliada scripsissem, si novam de actionibus forensibus tractationem suscepissem. E contrario viam inquirendi actiones ipsas, quibus quisque in judiciis commode experiri possit, mihi us tritam apud Doctores deprehendi, cum tamen nulla pars Jurisprudentiæ nostræ, illis, qui perorandis causis, dubiisque eorum fati dirimendis operam aliquando impensuri, magis scitu necessaria sit. Tentavit quidem superiori seculo hoc negotium Jctus accuratissimus *Johannes Oldendorpius*, speciali libello de *Investigandis Actionibus*; verum ejus evolutio mox lectori ostendet, auctorem materiæ hujus necessitatem magis commendasse, quam absolvisse. Licet non diffitear, *classes actionum* ab eodem autore conscriptas huic negotio lucem non vulgarem scenerari. Ut ergo in hac juris parte viam ostenderem auditoribus meis, quomodo levi quadam operatione fontes actionum inquirere, indeque juris remedia

fibi

fibi in casu obve
 nam hanc ante a
 proposui, quæ
 notitiam per
 bationem, qu
 ctum, ut sapi
 sideraverint n
 repetitam pr
 modum in c
 blicis velita
 det autem il
 ratione ex fa
 sonam comp
 ne l. observa
 dum fuit, il
 ostendi, plen
 utpote quam
 est. Idem in
 in rem propo
 dant, & ob qu
 brevitate expo
 dulgebis facile,
 a, cui detur Ac
 nunque præteri
 Non enim suffe
 plus eisdem r

AD LECTOREM.

sibi in casu obveniente profutura derivare possint, materiam hanc ante annos aliquot publicis lectionibus ipsis proposui, quæ calamo multorum exceptæ, ad aliorum notitiam pervenerunt, & majorem obtinuerunt approbationem, quam forte merentur. Hac occasione factum, ut sæpius a me, quo prælo hæc committerem, desideraverint non pauci; quorum desiderio satisfacturus, repetitam prælectionem institui, & ut eo majus commodum in cupidam Legum juventutem redundaret, publicis velitationibus hanc materiam proposui. Ostendet autem illico Membrum I. præsentis Tractatus, quæ ratione ex facti qualitate repetendæ sint Actiones in personam competentes, cujus dispositionis seriem in Sectione I. observavi, & ubi ad speciales actiones descendendum fuit, illarum applicationem generatim tantum ostendi, pleniorum vero explicationem studio neglexi, utpote quam in omnium libellis occurrere, in comperto est. Idem in Sectione II. a me observatum, ubi *actiones in rem* proposui, & quæ ex quavis juris in re specie descendant, & ob quam causam una præ alia sit eligenda, pari brevitate exposui. Hinc veniam, Benevole Lector, indulgebis facile, si vulgaria illa materiæ præsentis momenta, cui detur Actio? contra quem? & ad quid? hic plerumque præterita, vel paucis tantum tacta observaveris. Mihi enim suffecit, Actionum fontem ostendisse, & cum plures ejusdem rei nomine sæpius concurrant, utiliorem

P R Æ F A T I O

ex his demonstrasse, ne aliam eligendo Imperatori S. S. *Instit. quodcum eo, qui in alien. potest.* stultissimus dici mereatur. Demum in Sectione III. necessariam illam materiam *de Præscriptione Actionum* adjeci, illamque in certa axiomata redegei, unde facili negotio, quæ sparsim ab aliis, & sine certo fundamento proposita, hauriri poterunt. Hanc ipsam vero materiam ea propter conjungendam censui, cum prima Advocati cura actionem proposituri sit, attendere, an non actioni jam tum præscriptum? de quo si constet, frustra in judicium deducitur. Imo ipse iudex ex officio præscriptionis rationem habere debet, quamvis a reo non urgeatur, quippe illa neglecta, judicium ipsum redderetur elusorium. Et hac occasione in Sectione IV. appendicis loco, *singulas temporum præscriptiones* recensui, quod, quamvis ab aliis jam olim factum sit, varia tamen ex Recessibus Imperii loca hic deprehendet Lector, ab aliis non observata, quæ eapropter non ingrata ipsi futura persuasissimum habeo. De cætero hoc adhuc monendum, cum sæpius jure agendi destitutus, ab altero illud per cessionem consequatur, nec tamen omnis actio cessionem admittat, prudenter ante cessionem impetratam investigandum esse, an cessibilis actio sit, an secus? hinc materiæ affinitas exegisset, actiones non cessibiles speciali Sectione enarrare; Verum cum hoc separata disputatione *de Jure non cessibili* sub nostro Præsidio jam præstiterit CAROLVS CHRISTOPHO-

R V S

RVS SCHVCH
lectorem remittit
qui disputantium
ordine, quem n

I. GEBHAR

De Actio

II. JOACHIM

De Actio

III. ZACHAR

De Inve

IV. CHRIST

De Inve

V. GEORGI

De actio

VI. RUDOLPH

De Investig

VII. FRIDERI

De Investig

AD LECTOREM.

RVS SCHVCHART, Francohusanus, eo benevolum
lectorem remitto. Ne vero lateant nomina illorum,
qui disputantium vices in hoc tractatu subierunt, hos eo
ordine, quem materiarum ratio postulat, hic recensebo:

I. GEBHARDUS SIEGFRID BRUNNERUS,

Hala-Magdeburgicus.

De Actionibus ex æquitate & facto naturali oriundis,

II. JOACHIMUS HENRICUS SCHRADERUS,

Dantiscanus.

De Actionibus ex Conventione simplici seu pacto oriundis.

III. ZACHARIAS ACOLUTHUS,

Vratislaviensis.

De Investigandis Contractibus, in specie de illis, qui re
ineuntur.

IV. CHRISTOPHORUS MONICKE,

Berolinensis.

De Investigandis Actionibus ex Contract. Consensual.

V. GEORGIUS VALENTINER,

Holfatus.

De actionibus ex Contractibus innominatis & alieno no-
mine gestis.

VI. RUDOLPHUS CUHLEMANN,

Mindenfis.

De Investigandis Actionibus quasi ex contractu oriundis.

VII. FRIDERICUS GUNTHER CUHLEMANN,

Mindenfis.

De Investigandis Actionibus ex facto illicito.

VIII.

PRÆFATIO AD LECTOREM.
VIII. WILHELMUS HENRICUS CUHLEMANN,

Mindensis.

De Actionibus ex Dominio & possessione natis.

IX. JACOBUS BRUNNEMANN,

Colberga-Pom.

De Actionibus ex Jure Hereditario, Servitute & Pignore
resultantibus.

X. ANTONIUS LUDOVICUS de SCHWARZENFELS,

Eques Thuringus.

De Præscriptione Actionum.

XI. JOHANNES JACOBUS BEYSCHLAG,

Hala-Suevus.

De Diversis temporibus Præscriptionum; tam Rerum,
quam Jurium & Actionum.

Unicum adhuc restat, B. L. ut, quæ irrepserunt, vitia
typographica, pro candore Tuo corrigas; festinatio
enim Typographi ob instantes nundinas non permittit,
Catalogum erratorum hic subjicere, imo nec lapsus tanti
momenti erunt, qui judicio Lectoris suppleri nequeant.

Vale, nobisque ulterius fave. Dabam Halæ Mag-
deburgicæ. Kal. Octobr. A. O. R.

M DC XCVI.

I. N. J.

commissus est, per
silio, quæ actio sit
Pontificis sacre app
P. i. Const. 2. def. 13. U